

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор!
на чверть року 5 кор.
на місяць 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі число по 16 сот.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня «рім неділь і руских свят» 2½ год. пополудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. «Л. Домбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в насажі Гавсмана.

Рубописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламці неопечатані від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Угорське переселенє і немадярські народности.

(X) Цісар виїхав після побуту короля Едварда у Відні знов до Будапешту і остане там аж до середи пополудні. Чи в тім часі закінчить ся угорське переселенє і блисне надія на якийсь парламентарний і державний лад, годі ще наперед сказати. Від часу останнього побуту серпневого в Будапешті не змінило ся нічого, хіба се одно, що переселенє перейшло тепер в другу стадію. Покликувані в серпні дорадники Корони були тої думки, що треба обструкції зробити уступки в напрямі змадяризованя угорської армії, однак они дізнали ся від монарха, що він не думає віддати прислугуючих ему конституційно яко найвишшому вождови армії прерогатив і довести до розділу армії, а тим самим зробити почин до зірвання дуалізму.

Се становище монарха отверезило троха угорських лібералів, що для популярности потурали Кошутівцям, отверезило також і угорське дневникарство і в тих кругах прийшли до свідомости, що обставанє при тих домаганях не довело би до легкої побіди, а до важкої боротьби, котрої вислід не дав би ся обчислити, до конфлікту з Короною.

Се одна важна проява з того часу, як відбували ся серпневі переслухуваня покликаних Короною дорадників.

Але в тім часі проявила ся і друга важна зміна в Угорщині, а іменно немадярські народности зовсім не одушевляють ся домаганями Кошутівців до змадяризованя угорської армії і стають тепер супротив тих «національних» мадярських змагань. Арадський орган румунський Tribunalul Poporului виступає рішучо проти мадяризації і роздвоєня армії і заявляє, що угорські Румуни в купі з іншими немадярськими народностями всякими способами будуть ставити опір сим мадярским змаганям і витривають аж до останнього тху в обороні одноцілности армії. Сей голос Румунів угорських вказує, що починає ся тепер рух серед немадярських народностей в Угорщині, котрі раді би скинути се мадярське ярмо, наложене їм мадярськими геґемонами. Колиб сей рух обхопив заневолені немадярські народности в Угорщині, то се могло-б стати вельми небезпечно для мадярської верховлади в Угорщині при нових виборах до сойму. Тепер виявило ся наглядно, як то не політично було видавати верховладу в Угорщині Мадярам з укороченєм національно-політичних прав інших народностей в державі, як не політично було допускати до такої господарки в Хорвації, яку там 20 років провадив ґр. Куен-Гедерварі.

Але так само і в Австрії починає ся виявляти невдоволенє з сеї верховлади Мадярів, від котрої майже все зависиме в Австрії. Тут проявляє ся домаганє скорого скликаня ради державної, щоби она могла запобігти тому, щоби задля мадярських домагань, жовніри по трирічній службі не були довше задержувані у війську, а могли дістати відпустку. Лише Молодочехи думають

покористувати ся зазолотом в Угорщині, думаючи при такій нагоді і для ческої мови досягнути розширенє прав у війську а так само галицкі Всеполяки бундючно підносять голову, щоби при сій нагоді домагати ся wyodrębnienia Galicyi. Можна однак напевно сказати, що ані одні ані другі не досягнуть бажаних домагань, хіба що причинять ся до більшого замотаня справи.

З сеї обставини, що цісар не покликывав тепер до себе ані Апоніого, ані Векерлього, можна здогадувати ся, що шанси їх на президентуру міністрів зовсім упали. Найбільші вигляди мав міністер скарбу Люкач, однак не мав відваги підняти ся утвореня кабінету. Імовірно отже переселенє остане неполагодженем і тепер, а сойм мимо стану ex lex буде розв'язаний.

ДОПИСЬ.

Іс Снятина.

Заснованє реальної школи в нашім забутім куєї оживило почасти цілий повіт. На жаль однак мушу замітити, щоби се пробудженє настало під бичем нашої праси, яка від кількох місяців почала частійше відзивати ся про Снятинщину, так як доси згадувала про нас лише в часі виборів. (А хо сему винен? — Ред.)

В новій реальній школі Русини вправді не так заступлені, як належало-б, однак буде їх в І класі поважне число. Всіх учеників зголосило ся до вступного іспиту 68; з того 18 Русинів, 18 Поляків, 29 жидів, а 3 Німців-протестантів. При іспиті здало Русинів 12, не зголосило ся 4, а 2 відступили. Нині (в суботу) пополудни зголосив ся ще один Русин і здає вступний іспит. Був се один з ліпших учеників, тому імовірно побільшить ся число Русинів в І класі до 13. Поляків здало 16, а 2 перенали; жидів і Німців перенало по одному. Як видно з сих чисел, екзамінатори не кермували ся побічними зглядами, а мали на увазі лише здібність ученика. Завинили ту лише самі Русини, що не вильнували речинця іспиту, який так само як при виборах оголошено в послідній хвили.

Першу класу реальної школи приміщено в магістрацкім будинку двоверховім, який від трех десятків літ, се є від часу, коли в Снятині була низша реальна школа, називає ся в устах міщан «реальною школою». Про локаль для нової школи має старати ся місто і тому з часом буде оно мусіло поставити окремі будинки для реальної школи, або для виділової мужескої школи, яка доси містила ся в магістрацкім будинку.

Вельми немилу вразило загал тутешних Русинів, що міністерство просвіти системізувало при новій реальній школі на сей рік посаду директора, двох учителів, назначило ремунерацію: для римо-кат. релігії, гімнастики і співу, а забуло зовсім про науку руско-кат. релігії і рускої мови. Стане, здаєсь, на тім, що руско-кат. ученики будуть приватно учити ся своєї релігії, бо жаден батько не позволить своему синові ходити на польську релігію. Як справа рішить ся, не забуду Вам довести.

Новостию в нашім місті є бурса «Шкільної Помочи». Хоч така бурса повинна би вже від давна у нас естувати, бо ж в Снятині є ви-

ділова школа, то подбано про ню аж сеї весни, коли понесла ся чутка про отворенє реальної школи. Ліпше пізно як ніколи, — тому і сей поступ привитано у нас дуже радо і є надія, що бурса буде гарно розвивати ся на хосен і славу нашої Вітчизни. До Виділу «Шкільної Помочи» вибрано на сей рік вельми діяльних патріотів, яких імена загально звісні. І так: головою є місцевий парох і поч. крешанин о. Филімов Огоновський, заступником голови господар з Русова Семен Стефанік, касиром п. Стефан Япович, повітовий ветеринар, секретарем і управителем бурси п. Ілля Федорчук, учитель виділу школи, бібліотекарем п. Микола Турин, начальник «Нар. Торговлі», виділовими: пп. Лука Данів, учит. вид. школи і Грицько Сандуляк, господар з Стечеви; заступниками виділових пп. Іван Дутчак Василя і Михайло Криклявець, сьнятинські міщани. В бурсі, яка містить ся в домі п. Комарницького, є місце для 7 учеників і тільки як-раз внесено поданє о прийнятє. На вторниковім (8. с. м.) засіданю Виділу має ся рішати прийнятє бурсаків. Здаєсь, що крім сих 7-ох прийме ся ще до бурси кількох учеників народної школи. Удержанє одного бурсака обчислено на 16 К місячно. Видаток се значний, але є надія, що загал нашої суспільности поспішить в матеріальною помочю сьнятинській «Шкільній Помочи», аби она могла як слід сповняти свою тяжку задачу удержуваня бурси для убогих а пильних учеників. Н. К.

ШКІЛЬНИЙ УСТАВ ВИСШОГО МУЗИЧНОГО ІНСТИТУТА

під управою

„Союза співацких і музичних товариств“
у Львові.

А. Устрій Інститута.

§. 1. Ціль Інститута.

Висшій музичний Інститут має на цілі, подати своїм елвам основне, всестороннє музичне образованє.

Елвам, що намірили стати заводовими музиками, подасть Інститут спроможність, виобразувати себе систематично до будучого звания. Любителям музики подасть Інститут спроможність, розширити своє музикальне званє і звершити техніку.

§. 2. Метод образованя.

Метод музичного образованя в Інституті буде по можности полягати на спільнім побираню науки. Сей метод, заведений у всіх європейських музичних інституціях, виправдав ся вповні довголітнім досвідом. Метод сей витворює між елвами благородну емуляцію, береже їх перед похибками та односторонністю, облегчує зрозумінє предмету, приспінчує успіх, виробляє музичний смак і заправляє елвів до громадного виконуваня музичних творів. Крім сего, метод сей обнижає знатно кошти музичного образованя.

§. 3. Засоби Інститута.

Засобами Інститута суть:

- 1) Шкільні овлати.
- 2) Даровизни і записи поодиноких осіб і інституцій.
- 3) Запомози з фондів краєвих і державних.

§. 4. Поділ Інститута.

Інститут ділить ся на чотири відділи:

- 1) Відділ для теорії музики і композиції.
- 2) Відділ для співу сольового і хорального.
- 3) Відділ для гри на фортепяні (зглядно гармонії).
- 4) Відділ для гри на оркестральних інструментах.

§. 5. Поділ научних предметів.

Елевам будуть подані в Інституті слідуєчі научні предмети:

- 1) Музична теорія.
- 2) Композиція, іменно: гармонія, контрапункт і наука музичних укладів.
- 3) Сольовий спів.
- 4) Хоральний спів з широким узглядненем співу церковного. Наука ся має головню на ціли образувати диригентів хорів для співу церковного і світського.
- 5) Історія музики, іменно музики ориєнтальних народів, Греків, розвою церковної музики Выходу і Заходу європейского, як і світської до найновіших часів.
- 6) Гра на фортепяні (зглядно гармонії).
- 7) Гра на оркестральних інструментах, іменно на: скрипці (зглядно альтівці), віолончелі, контрабасі, флеті, гобої, клярнеті, фаготі, вальторні, трубі, тромбонах (зглядно тубі), арфі і перкусійних прирядах.

Примітка 1. Елевам, що намірили посвятити ся сцені, буде крім того подана нагода, побирати науку у всяких сценічних дисциплінах.

Вчислені научні предмети ділять ся на:

1. Головні предмети науки, якими суть:

Музична теорія, наука композиції, сольового співу, співу хорального, гра на фортепяні (зглядно гармонії) і гра на оркестральних інструментах.

2. Побічні предмети обовязкові, якими суть:

Музична теорія, наука гармонії, елементарна гра на фортепяні (зглядно гармонії) і історія музики.

Примітка 2. Елеви висших класе обовязані крім того брати участь в щомісячних громадних домашних виконуванях музичних творів як вокальних, так і інструментальних.

3. Побічні предмети надобовязкові, якими суть:

Всякі сценічні дисципліни, іменно: декламація, початки язика італійского, міміка, сценічне поведєне, гімнастика, танець і і борбництво.

§. 6. Управа Інститута.

Головна управа Інститута і контролю над ним спочиває в руках Виділу товариства «Союз співацких і музичних товариств у Львові», затверженого ц. к. намістництвом у Львові рескриптом з дня 2. мая 1903, до ч. 53080.

Сей Виділ ухвалює всякі внесеня «директорії Інститута», котрі відтак стають ся правосильними для сей-ж директорії і елевів Інститута.

Безпосередна управа Інститута спочиває в руках «Директорії Інститута».

В склад Директорії Інститута входять:

1. Директор Інститута яко председатель.
2. Три відпоручники Виділу «Союза співацких і музичних товариств у Львові».
3. Секретар Інститута.
4. Відпоручник руско-католицкого Ординарїату львівської архієпархії.
5. Чотири відпоручники учительского збору Інститута яко представителі чотирох відділів музичного Інститута, вибрані збором учительским на один рік в маю кожного року, абсолютно більшостію голосів. Вибір відбуває ся тайно, картками в присутности директора Інститута.

Директора і секретаря Інститута приймає і контракує Виділ «Союза співацких і музичних товариств» на основі розписаного конкурсу.

Виділ «Союза співацких і музичних товариств» приймає також і контракує представлєних директором Інститута професорів Інститута для поодиноких научних предметів.

Директор Інститута одвічає за успіх і розвій Інститута перед Виділом «Союза».

Секретар одвічає за адміністрацію Інсти-

тута перед директором Інститута і перед Виділом «Союза».

§. 7. Обєм діланя Директорії.

Директорія Інститута приймає і виключає елевів Інститута, посідає над ними дисциплінарну власть, укладає лекційний плян і поділ годин науки, видає елевам річні свідочтва з поступу і свідочтва покінченої науки в Інституті, ставляє внесеня що-до всяких потреб Інститута, котрі відтак Головна управа підносить до обовязуючих постанов.

§. 8. Обєм діланя директора.

Директор управляє Інститутом в напрямі педагогічно-дидактичним і артистичним, наглядяє поведєне елевів Інститута, ведєне науки і виконанє лекційного пляну. Він проводить конференціям Директорії, предкладає Головній управі Інститута кандидатів на учителів Інститута, наглядяє адміністрацію Інститута і зносить ся з Головною управою у всяких справах, дотикаючих потреб Інститута. Директор має право уділяти учителям і елевам 14-дневні відпустки, назначає в наглих случаях заступство за учителів фахових. Він лагодить всякі просьби учителів і елевів, входячі в обєм єго діяльности.

§. 9. Обєм діланя секретаря Інститута.

Секретар Інститута веде канцелярїю і адміністрацію Інститута і помагає директорови в єго обовязках. Секретар веде спис елевів, відбирає і квітує шкільні оплати за побиранє науки, виплачує учителів, веде протокол з засідань директорії, реферує на засіданях біжучі справи і виконує ухвали директорії. Він посередничить межі учительским збором а директором Інститута, укладає річний бюджет і подає єго до ухвали директорії з кінцем кожного шкільного року, складає кварталні і річні рахунки перед директорією, зглядно перед Головною управою Інститута і одержує від сеї послїдної на внесенє директорії Інститута абсолюторїю з свого канцелярїйного і касового діловодства.

Б. Правила Інститута.

§. 10. Шкільний рік.

Шкільний рік починає ся з днем 16. вересня і триває до 8. липня включно.

Вольні дні від науки означєні в канцелярїї Інститута.

§. 11. Принятє до Інститута.

До висшого музичного Інститута можуть бути принятї елеви обоего пола. Лише від науки гри на духових інструментах і контрабасі виключєні учениці. Елеви і елевки Інститута побирають науку в окремих відділах.

Услїва принятє до Інститута суть слідуєчі:

Фізичне здоровє, щіплєна віспа, музикальне дарованє, фізична спосібність, відповідне до віку шкільне образованє і інтелектуальний розвій.

На науку співу сольового і хорального можуть бути принятї елеви (зглядно елевки) о знаменитім музикальним слуху, добрім голосі і здоровій конституції.

Що до віку обовязують слідуєчі постанови:

На науку гри на фортепяні (зглядно гармонії) і скрипці, можуть бути принятї елеви (зглядно елевки) з покінченням десятим роком життя. Лише при надзвичайних музикальних дарованях і відповіднім духовім розвою можуть бути принятї елеви нижше сєго нормального віку.

До науки на віолончелі вимагає ся покінчений 12. рік життя і до науки на прочих оркестральних покінчений 14. рік життя; до науки співу сольового і хорального у женцин покінчений 16 рік життя, у муцин — перебута зміна голосу.

На науку композиції можуть бути принятї лише ті елеви (зглядно елевки), що видержать вступний іспит з теорії музичної і гри на фортепяні (зглядно гармонії) в відповідних розмірах.

Всі елеви Інститута обовязані, в означєних лекційним пляном роках науки побирати

безплатно науку гри на фортепяні, теорії музики і гармонії, як також слухати історії музики.

Елеви (зглядно елевки) Інститута суть лише доходячими.

§. 12. Вступний іспит.

Вступні іспити до музичного Інститута відбувають ся правильно в днях від 10—15. вересня включно. Вислїд іспиту рішає о принятю елевів до класи. Підготовлені елеви (зглядно елевки) можуть бути принятї до одной з висших клас, з виїмкою найвисшої класи.

Елеви Інститута, що задля посторонних причин павзували один рік, підлягають вступному іспитови.

Нововступаючі елеви зголошують ся письменно до секретаряту Інститута в днях від 1—10. вересня, складають в канцелярїї Інститута 4 корони вписового і долучають до поданя коротку автобіографію, в котрій здають справу з дотеперішного свого музичного образованя, наколи єго денебудь побирала. Елеви Інститута не платять вписового, лише складають при принятю 1 корону на музичну бібліотеку. При пізнійших вписях (від 15. вересня до 1. жовтня) вписове виносить 8 корон. Принятє елевів в часі шкільного року зависить від рішеня директорії.

Вступний іспит складають нововступаючі елеви перед комісією, зложеною з директора Інститута, одного відпоручника Головної управи, що входять в склад директорії, і фахового учителя. Внесенє на принятє ставить фаховий учитель. Два голоси за рішають о принятю елева до Інститута.

Нововступаючі елеви мають в поданю своїм заявити, в яким предметі (інструменті) намірили образувати ся. На науку двох головних предметів можна вписувати ся лише за призволом директорії Інститута. Високість шкільної оплати за другий предмет науки означує директорія. Науку гри на контрабасі не можна лучити з грою на других смичкових інструментах.

Перепавшим при вступнім іспиті кандидатам виссовє не звертає ся.

Принятї до Інститута елеви (зглядно елевки) одержують по зложеною кварталної оплати шкільної карту принятє в канцелярїї Інститута підписану секретарем, котру кожний елев обовязаний предложити на першій лекції своему фаховому учителеви.

По першім кварталі можуть бути, на внесенє фахового учителя, усунєні з Інститута ті елеви, котрі показали ся недбалими або неспосібними до дальшої науки. О усунєню рішає директорія Інститута. В той сам спосіб можуть бути менше талановиті елеви завернені до низшої класи.

(Дальше буде).

Політичні вісти.

Про положєне на Угорщині подає один з будапештєнських дневників розмову з графом Куеном Гедерварієм, якого управа угорскою держарою скінчить ся за кілька лєдвї днів, а може і годин. «Єго Милість цісар, сказав уступаючий достойник, покликав на аудїєнцію з власної ініціативи графа Андрасого і Геронима Тієу. Ті панове правдоподобно тому були прошені до монарха, що їх погляди стоять найближше до єго становиска, хотїя і їх гадки не зовсім криють ся з понятїями корони. Дальша анкета являє ся лишною, бо цісар свєд становиско в справі армії заявив одинок справедливим і ніхто взагалі не може намагатисє відвести єго від того становиска. Питаня угорскої мови в команді може уважатисє проте порішєним: заведєне угорскої команди є прямо неможливим. Полагодженє потрібних питань зависить від будучого президента міністрів, але і сей не буде міг переступити означєної границі. З огляду на можливість поновного поручєня до утворєня кабінєту заявив граф Куен отверто, що з новим кабінєтом він не хоче мати нічого до діла. Правда, що може приїти єще час, коли він буде мусів виступити на видну арену, але під добу не хоче мати нічо до діла з політикою. Також про свєе відношенє до графа Апоїного висказав ся граф Куен ясно і отверто.

Графови Апоіому він ніколи не вірив на правду, а історія з днівним порядком оправдала его недовіре. Тоді мав граф Куен почуте, немов би мусіло прийти підчас отвертого засідання до конфлікту між ним, а президентом палати. Однак з огляду на подратований настрій змовчав. Граф Куен висказався також про відмову Кошута. З політичного становища вже сама відмова Кошута вистарчала, щоби спонукати гр. Куена до димісії. Кошут скинув ся умов, які були підставою місії Куена; тим самим вже підорвано ґрунт до дальшої діяльності парламентарної президента міністрів, але тактично можна було вести справу еще дальше, бо принайменше президентови міністрів мусіло бути дуже неприємно, вже по шести тижнях явити ся перед короною з заявою, що дальше не дасть ся нічого зробити. Але се унеможливив граф Апоі, коли з тяжкою бідою уложений дневний порядок вчинив безприметним. Тим самим відтяго зовсім дорогоу графови Куен-Гедерваріому і правительству с уступило скорше, як може було потрібно, задля глупоти графа Сапаріого і після відмови Кошута.

Турецке панованє в Македонї, мимо своєї рабункової системи і непродуктивности, мимо звісної турецкої інерції і великої ненависти, якою палає повенолений християнський нарід супротив турецького ярма, — се турецке панованє могло так довго удержати ся тільки завдяки антагонїзмови, який панує між остронними християнськими державами. Кожда з них має своїх племянників в Македонї; кожда з них має до неї претенсії, а що гірше, ті претенсії у кожної ідуть дальше, чим сягає дійсна етнографічна область. Звісний є антагонїзм Греції і Румунї супроти славянсько-македонського руху, а обяснює ся тим, що спорадично розсіяні їх племянники займаючи ся переважно торговлею, добачують більше користи для себе при теперішних турецьких, хотий утяжливих порядках, як при певних евентуальностях болгарської автономії. Але славянські держави поводять ся завистію супротив себе і тим способом головню утрудняють діло македонського визволення. Болгарія, Сербія і Черногора — кожда піддержує свої претенсії до македонських областей і підпирає їх своєю агітацією. Тож і між самими македонськими Сербами а Болгарами жевріє взаїмна зависть і ненависть, яка тільки Туркам виходить на пожиток. Тепер болгарські і сербські дневники підносять з натиском проєкт союзу між тими трема державами. Такий тридержавний союз, що довів би до взаїмного порозуміння, улекши би становишко європейским державам, а діло висвободження християн спід турецької кормиги приспівив би до найкоротшого часу. З трех сторін натиснена Туреччина не могла би остояти ся, а kwestію розділу територій можна би вже відтак поладити між собою в мировій дорозі. — Та поки-що є еще допервапроєкти, а до порозуміння і союзу далеко.

НОВИНКИ.

— **Календар.** Ві вторник: руско-кат. Адріана, Наталї; рим.-кат. *Рождество П. Д. М.* — В середу: руско-кат. Сави, Пімена; рим.-кат. Горгонїя.

— **ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ.** При зміні місяця просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядю о вирівнанє залеглостей, та о приєднуванє нам нових передплатників.

Новим передплатникам вишлемо даром, о скілько запас вистанє, всі попередні числа з фейлетоном «Записки лікаря».

На грошевих переказах просимо дуже чинко виписувати адресу: «Адміністрація часопису Руслан».

— **Приїзд цїсаря до Льова.** Окружна рада шкільна міска у Львові просить родичів тих дітїй, що ходили минулого року до львівських народних шкіл, аби без огляду на вписи, які починають ся дня 15. с. м., прислали свої діти до шкіл в святковій одежі дня 13. с. м. о год. 3/4 8, в цілі взятї участї під проведоуч учителей в торжественнім прийнятї цїсаря. — Президія магістрату оголошує, що вступ до архикатедрального костела в неділю дня 13. с. м. буде дозволений виключно лише за білетами.

— **Галиций ойм.** як доносять з Відля, збере ся на коротку сесію вже в понеділок дня 14. с. м. Цїсарске розпорядженє в тій справі по-

вить ся в завтрішній Wiener Ztg. Сойм має поладити лише бюджетову провізорию і ухвалити кравву запомогу для населєня навіщеного елементарними нещастями.

— **В прогульці на угорську Русь** можуть брати участь також і особи приватні без ріжниць пола. Зголошеня приймає і інформації уділяє «Комітет прогульковий Сокола» у Львові, Підвалє 7.

— **Руский «Сокол» в Стриганцях,** повіта товмацкоого, основано яко пожарну філію «Сокола» у Львові. Намісництво затвердило вже статут.

— **В концєс. школі музичній Олєни Прокошевної** ул. Гротґера ч. 10, I пов. (бічна Личаківскої) почав ся рік шкільний 1. вересня. Вписи відбувають ся щоденно від 4—6. год. по юлудни.

— **Виділ Рускої Бурси ремісничої і промислової** у Львові оповіщає сим, що вивел до всіх Веч. оо. Парохів у всіх трех наших єпархїях, як і всім иншим добродїям «Звіт з своєї чинности за минувший рік», в котрім то звіті виказано всі жертви, які вплинули в протягу минулого року на цілі згаданой бурси. Притім виділ просить весь загал руский о дальші ласкаві жертви, надїючись, що наше патріотичне Духовенство, не тільки як завжди так і сим разом не покупить своїх вдовиних лепт, але також звелить при відповідній нагодї заохотити кількома теплими словами своїх прихожан до крейцарових складок на єю народну інституцію, котра має стати розсадничком ремісла і промислу між нашим народом. За Виділ: *Іван Бачинський.*

— **3 Бережан** пишуть нам: Дня 3. с. м. устроїла тут. філія Тов-а педагогичного величавий концерт в память 60. роковин смерти Маркіяна Шашкевича. Концерт впаив вповні гаря. На особливе признанє заслугують: деклямація п. Яр. Бачинської, гра п. Ев. Бачинської на фортепїанї і академіка Гальбертала на скрипці, як рівнож і відчит проф. Бачинського та пісні мішаного хору (Даремне піснє, Ой ішли наші...) під управою проф. Лукіяновича. У виставі «Настоящие» взяли участь пп. О. Бачинська і Г. Кордубівна, др. Чайковский, проф. Хомик і п. А. Цурковский і віддали свої ролї дуже добре. По концерті відбув ся комерс і товариські забави, які перетягнули ся до 6. год. рано. Дохід 100 К. призначено на «Селянську бурсу в Бережанах». — *Богдан Лев-о.*

— **Кваліфікаційні іспити** для учителей народних шкіл пічнуть ся перед іспитовою комісією у Львові дня 30. с. м., а для учителей виділових шкіл дня 15. жовтня. Подана належить вносити до 20. с. м. Кваліфікаційні іспити для учителей (льок) народних шкіл пічнуть ся: в Перемишлї 30. с. м., в Самборі дня 15. с. м., в Заліцїках дня 30. с. м., в Коросні дня 16. с. м., в Ряшеві 21. с. м., а в Тарнові 18. с. м.

— **Поправні іспити зрілости** в учительських семінаріях починають ся: в жіночій учит. семінарії у Львові дня 17. с. м., а в мужескій дня 22. с. м., в приватній учит. семінарії жіночій п. З. Шпалковскої у Львові дня 11. с. м., в Перемишлї 25. с. м., в Сокалі 15. с. м., в Тернополї 14. с. м., в Самборі 22. с. м., в Заліцїках дня 22. с. м., в Коросні 21. с. м., в Ряшеві 21. с. м., в Тарнові 17. с. м.

— **Селянська бурса у Львові** є поміщена при улиці Коперника ч. 16. в офіцінах на I. поверсі. Інтересовані звелять зголосити ся у настоятеля 11. або 12. вересня а то тим певнійше, щоби не забракло для них місця в рускій школі вправ, в котрій число учеників є обмеженє. Рефлекуючі на єю школу повинні заосмотрити ся в метрику і свідодство шкільне, а також в свідодство убожества, на підставі котрого можна узискати унільненє від оплати шкільної, вписоучої 10 К. Ученики, для котрих не стане місця в школі вправ, будуть ходити до 4-кл. школи ім. Шашкевича. Заявляємо ще раз, що в селянській бурсі найдуть поміщенє тільки ученики III і IV. кл. шк. нар. і то лише ті, що вже зголосили ся. Питомці мають привезти з собою постіль т. є. ковдру або коцик, подушку, простирала і сїнник добре напакований соломою на 180 см. довгий а на 80 до 85 см. шарокий; мають мати потрібну скількість біля і добру одіж. Кождий питомець справить собі ліжко зелїзне зі зглядю на тривкієть і чистієть. Комітет замовив водвій фірмі у Львові відповідні для бурси ліжка, які можуть інтересовані набувати по ціні 12 К. Оплата місячна вносити буде 16 К., з чого 6 К. треба заплатити готівкою, а за 10 К. можна дати натуралїя, з чого 6 К. мусимо взяти на мешканє, опал світло і службу, а 10 К. зїстає на харч. (на день винадає 33 сот.). В виду сего і дорожжя у Львові числямо на поцєртє наших цїрих намірів від цілої рускої суспільности, а то тим певнійше, що новозаснована бурса є зі всіх того рода наших інституцій найбіднійша і найбільше помочи потребуєуча. Датки в готівці звелять ласкаві жертводателї привізати на руки підписаного, а датки в натурі до заряду бурси шїєля адреси на вступі поданої. — *Ілько Чиж* в Клепарові, п. Львів.

— **Про хліборобскі страйки** у східній Галичинї в 1902 і 1903 р. виїшла простора брошура (68 стор. 4^о) заходом статистичного бюра краввого.

Сю працю написав др. Збігнєв Паздоо «на основі урядових материялів». Зміст брошури досить інтересний, тому в найблизших днях познакомимо з ним наших читачів.

— **Красва рада шкільна** іменувала заступниками учителей в середних школах: Михайла Галуциньского в академічній гімназії у Львові, Жигм. Кавецкого в гімн. в Яєлі, кс. Йос. Гейнара помічн. катехига гімн. в Яєлі, Ів. Бурду і Брон. Гавла в I гімн. в Перемишлї, Івана Примака і Александра Павляка в гімн. Золочеві, Ів. Валєса в I гімн. в Коломиї, Вол. Шуйского в гімн. в Станєславові, д-ра Жигм. Западу і Едм. Тенчаровского в гімн. в Сявоку, Вол. Альбрехта, Фр. Новака і д-ра Стеф. Генцля в гімн. в Тернополї, Кар Калищака для філії гімн. Франц Йосифа у Львові, Густ. Швайнера і Ант. Стрілецкого в гімн. в Самборі, д-ра Зигф. Райнера і д-ра Ант. Корчиньского в гімн. в Стрию, Меч. Шрайбера в V гімн. у Львові, Бол. Градецкого асистентом до науки рисунків в I гімн. в Коломиї, Бол. Кельского в I школі реальній у Львові, Володимира Лаврецкого в реальній школі в Тернополї; — перенєсла заступників учителей в середних школах: Гв. Гаса з Золочєва до I гімн. в Перемишлї, Віктора Лозиньского з II гімн. в Перемишлї до Бережан, Вільг. Влодка з Коломиї до Бучача, Антона Ольберка із Станєславова до рускої гімн. в Коломиї, Йос. Розкоша із Станєславова до I гімн. в Коломиї, Вол. Блажка зі Львова до Бережан, Йос. Розумкевича з Бережан до гімн. Франц Йосифа у Львові, Як. М. Богосєвича з учит. семінарії в Коросні до Стрия, Клем. Клебера з Тернополї до Сянока, д-ра Каз. Ярецкого з I до II реальної школи у Львові, Луку Сторчиковского з реальної школи в Станєславові до реальної школи в Снятині.

Кр. рада шкільна іменувала Александра Гамоту, учителя народної школи у Львові, заступником учителя в муж. учительській семінарії у Львові.

— **Єпархїяльний синод** в Унгварі відбудє ся в днях від 8. до 12. с. м. з отсим порядком нарад: 1) Підвисшенє плати свьятичєників. 2) Організація єпархїяльного народно-шкільного фонду. 3) Круг діляня окружних деканів. 4) Про успішнійше душпастирєтво, а іменно: а. научуванє Божого закона, б. устроюванє місій, в) однаковість богослужєня і проєкт єпархїяльної карности. 5) Побільшенє народного шкільного фонду через заведенє платї для учителей унгварскої препаранди. 6) Про домашню манїпуляцію обезпечуваня від огня церковних будунків. 7) Проєкт управильненя року «віддиха». 8) Проєкт доведеня до порядку наслідства свьятичєників. 9) Проєкт о позичках з єпархїяльних фондів. 10) Про збільшенє т. зв. «єпархїяльного фонду». 11) Розширенє бурси і 12) карність дякоучителей.

— **Земля не продаж.** В німецькій кольонї Багінсберг під Коломиєю наслідком виїзду кольонїстів до Прус є на продаж з вільної руки цілі господарства з полем знаменито оброблєним. Звертаємо на се увагу тих всіх, що радї би набути взірєво ведєні господарства за розмірно середню ціну.

Телеграми

з дня 7. вересня.

Будапєшт. Цїсар прийав в суботу на приватній авдїєнції графа Стефана Тієу і міністра скарбу Люкача. Міністер Люкач, якому мав цїсар поручити зложенє нового угорского кабінету, представив монархови причини личної натурї, задля яких просив, аби цїсар звільнив его від сего поручєня. Цїсар прийав сї виводи до відости. — Онієля були у цїсаря на авдїєнції президент кабінету гр. Куен і б. президент міністрів Кольоман Сель.

Відєнь. Півурядовий комунїкат доноєть, що вторникова Wiener Ztg. оголоєть цїсарске розпорядженє, яким скликає ся сойми: сольногородский, буковинський і передарулянський на день 10. с. м., долїшно-австрійский, каринтійский, шлеский і галицкий на 14. с. м., горїшно-австрійский на 17. с. м., моравский і стирійский на 21. с. м., крайньский на 22. с. м., а чєский і тирольский на 29. с. м. Інші сойми не будуть тепєр скликані з причини недостатку важних справ до поладженя.

Темєш-Уйфалє. Шеф генєр. штабу, бар. Бєк, гдав приказ, аби з огляду на велику спеку як найбільше щадженє воєків. Доси занедужало небогато всьяків.

Білгород. Король Петро з родиною повернув вчєра з подорожи по краю. На двірци привитали его представителї властїй війскових і цивільних.

Софія. В Евксїноградї втопив ся в часі купєли в моря міністер скарбу Манушєв.

Поетія XIX. віка.

Румунські поети.

ЦЕЗАР БОЛЛІЯК.

Ц. Болліяк (1813—1881) в часі розрухів 1848. р. був членом народного комітету і бурмістром свого родинного міста Букарешту. Пійшовши в депутації до Фуад-баші, вістав увязнений, однак щасливо вдалось йому втекти до Семигорода, де видавав часопис „Expatriasul“ в дусі поєднання Румунів з Мадирами. В 1849. р. переселив ся в Париж. До найчасніших его писань належать оди, сатири і народні легенди видані п. з. „Operile lui C. B.“ (1835) і перша по румунськи відіграна драма п. з. „Matilda“ (1836). З пізніших поезій заслуговує на згадку збір румунських патріотичних пісень п. з. „Nationale“ (1852).

Похорон жебрака.

Гей на-бік, на-бік, люди!
Для п'ютника дороба!
То-ж ч'їти «Со съвятими»,
то-ж відко знамя Б'ога!
Несуть убогі люди
убогу домовину, —
нужденне тіло вбране
в нужденну свитину.
Ніхто по нім не плаче,
шкода для него хвільки.
Клякайте на коліна, —
хоч се жебрак був тільки.

Гей на-бік, на-бік, д'їки!
Йде п'ютник до могили!
Біда і голод очи
сліні ему закрили.
З дзвінниці дзвін голосить:
«Зривав ся він з мет'ю!»
Скинчило ся терпіння!
Вдов'олен він собою!
Чи цар хто, чи жебрак хто —
могила всіх погодить.
То-ж тихо, ви в кор'їні! —
Жебрак сюди надходить!

Гей на-бік, на-бік сільні!
Днесь п'ютник кісти зложить.
Судьба у вічну ўрну
одно житє положить.
Чого черв'ак не ст'очить,
те зникне в з'емнім лоні.
Такі і тих чек'ає,
що х'одять у кор'їні.
Чи бідний, чи бог'атий, —
смерть не простить нікому.
То-ж уступайтесь, г'орді! —
Жебрак іде до дому!

Гей на-бік, на-бік, м'ожні!
Се п'ютник переходить
на тихий лан до Б'ога,
де смерть лиш верховодить.
То-ж глави преклоніть!
на суд кр'їніть ся правий!
Судя для всіх однакий —
і стр'огий і ласкавий.
Остайте глум і нас'міх, —
бо б'уде вам трів'ога!
Гей на-бік, верховоди! —
Жебрак іде до Б'ога!

„Напівник церковний“

виданий бл. п. Ігнатієм Полотнюком в Перемишлі, можна набувати у тогож жени під адресою: Катерина Полотнюк, вдова по півци катедральнім в Станіславові, ул. Собіського ч. 50.

Ціна брошуров. прим. 4 К.
Оправного в пів-полотно 4 К 50 с.
Оправного в полотно 5 К.
Пересилка поштова 60 сот.

Зарваницю

поему Василя Щурата можна замовляти лише в Ставропільській книгарні у Львові, ул. Руска ч. 3. Ціна з поштовою оплатою 25 сот.

НАКЛАД А. ХОЙНАЦКОГО.

Лев Лопатинський.

СВЕКРУХА

комедія з сільського життя в 3 актах
Ціна 60 сот.

З життя схоплені типи, погідна веселість і простота сценічної обстановки чинять сю комедію дуже пригідною до вистави навіть для менших аматорських кругів.

Набути можна в Ставропільській книгарні у Львові.

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

стоваришене зар. з обмеженою порукою у Львові

ПОЗИЧКИ

уділяя своїм членам на 5½% і 1% додатку на кошти адміністрації, за предложеном документів виказуючих достаточну гіпотечку.

СПЛАТУ

позичок розкладає догідно на рати до 10 літ. Сума позичок інтубульованих і за порукою: 1,239,243 корон.

Членом

може бути тільки забезпечений тривало в «Дністрі» від огню.

Удїл

членський вносить 50 К, вписове 2 К. Число членів: 2,391 в 2,501 удїлами на 125,050 К.

Вкладни

щадничі приймає «Дністер» і опрочентовує до 4% від ста. Сума вкладок на 1,256 книжочках 1,103,333 корон.

Чистий зиск

розділяє ся частію на дивиденду для членів, частію на публичні добродійні цілі: на церкви, бурси, захоронки, школи і т. д. На ті цілі роздано дотепер в Товариства кредитового 10,840 корон.

ІНФОРМАЦІЙ

в справах позичок уділяя Дирекція і агенти.

31/12 1902.

ДИРЕКЦІЯ.

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного

2 купує і продає

всякі

папери цінні

і МОНЕТИ

по найдешевшім курсі денним не числячи ніякої провізії.

Читайте!

Читайте!

Повне виданє Творів ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

коштує лише 2 корони!

Товариство «Просьвіти» бажаючи, щоби в кожній руській хаті находили ся твори Тараса Шевченка, видано сими днями найдешевший збірник сих творів п. з. „ПОЕЗІЯ Т. ШЕВЧЕНКА“. Книжка, оправлена в полотно з золотеними витисками, може бути найгарнішою окрасою руських хат. Папір великий, формат на взір європейських класиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опушту. Висилає ся тільки за надісланем 2 кор. 30 сот. на адресу: КАНЦЕЛЯРИЯ «ПРОСЬВИТИ» у ЛЬВОВІ (Ринок ч. 10.).

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1903.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годні				відходить о годні			
	6:10	з	Кракова, Берлина, Варшави, Відня	1:50	до	Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потутор	
	6:20	з	Чернівців (Галац), Чорткова, Делятина	2:04	до	Підволочиска (Київ) Бродів дв. головний	
	6:50	з	Брухович, щод. від 1. мая до 13. вер. вк.	2:43	до	Лавочного (Пешту) Борислава, Дрогобича	
	7:35	з	Самбора (по отвореню зал. Львів-Самбір)	2:45	до	Лавочного (Пешту) Борислава, Дрогобича	
	7:40	з	Янова	2:50	до	Кракова (Відня, Праги), Берлина	
	7:55	з	Підволочиска, Бродів на дв. Підзамче	3:05	до	Лавочного, Хирова, Калуша	
	7:55	з	Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова	3:15	до	Янова	
	7:45	з	Станіславова (від 1. мая до 30. вер. вкл.)	3:25	до	Самбора, Хирова (по отвор. шляху)	
8:10	8:15	з	Сокала, Рави рускої	3:40	до	Белая, Сокала, Любачева	
	8:55	з	Кракова, Відня, Праги, Берлина	3:40	до	Чернівців, Потутор, Делятина	
1:30	10:25	з	Ряшова, Любачева	3:50	до	Тернополя, Потутор, дв. Підз.	
	11:15	з	Станіславова (Кересмезе, Потутор)	4:00	до	Янова від 17. мая до 13. вер. в нед. і сьв.	
	1:10	з	Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава	4:15	до	Пустомит 1. черв. до 13. вер. в нед. і сьв.	
	1:25	з	Янова	4:20	до	Брухович від 17. мая до 13. вер. в нед. і сьв.	
2:15		з	Підволочиска, Копичинців на дв. Підз.	4:30	до	Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	
2:30	3:14	з	Брухович (15. мая до 13. вер. в нед. і сьв.)	4:35	до	Янова щоденно від 1. мая до 30. вер.	
	4:35	з	Стрия, Самбора, Скольного (1/5-30.9)	5:06	до	Ряшова, Любачева	
	5:06	з	Підволочиска (Київ), Бродів на дв. Підз.	5:30	до	Брухович щод. від 1. мая до 15. вер.	
	5:30	з	" " на дв. голов.	5:50	до	Самбора, Хирова (по отвор. шляху)	
1:40	5:40	з	Чернівців, Іцкан	6:05	до	Станіславова, Жидачева	
	5:50	з	Кракова, Відня, Праги, Берлина	6:15	до	Кракова (Відня, Берлина, Варшави)	
	5:55	з	Белая, Сокала, Любачева	6:20	до	Янова від 17. мая до 13. вер. буден. дн.	
НІЧ						з авід 1/2 до 1/6 і від 1/4 до 3/4, 1904. щоденно	
	8:04	з	Брухович (17. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)	6:40	до	Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова	
	8:25	з	Брухович (15. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)	7:10	до	Сокала і Рави рускої	
	9:12	з	Брухович (від 1. мая до 13. вер. в нед. і сьв.)	7:20	до	Чернівців, Потутор, Делятина	
12:20	9:20	з	Чернівців, Букарешту	7:20	до	Перемішля від 1. мая до 31. жовтня	
	9:25	з	Янова (від 1. мая до 30. вер. в нед. і сьв.)	8:14	до	Брухович (17. мая до 13. вер. в нед. і сьв.)	
8:40	9:50	з	Кракова, Відня, Берлина) Ясла, Рманова	9:00	до	Підволочиска, Бродів гол. дворець	
2:31	10:00	з	Самбора, Сянока (по отвор. шляху Львів-Самбір)	9:20	до	" " дв. Підзамче	
	10:07	з	Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)	9:55	до	Янова від 17. мая до 13. вер. в нед. і сьв.	
	10:02	з	Підволочиска (Київ) Бродів на дв. Підз.	10:42	до	Іцкан, Чорткова	
	10:20	з	" " на дв. голов.	10:55	до	Кракова, Відня, Варшави, Праги	
	10:40	з	Лавочного (Пешту), Хирова, Калуша	11:00	до	Підволочиска, Бродів дв. головний	
	3:09	з	Тернополя, Грималова на дв. Підзамче	11:24	до	" " дв. Підзамче	
	3:30	з	" " на дворець головний	4:10	до	Кракова, Відня, Праги, Самбора	
				5:50	до	Брухович від 17. мая до 13. вер. щод.	

ЗАМІТКА: П'єра нічна числять ся від 6. годни вечером до 5. годни 59 минут рано.

Час середно-європейскій р'їзнять ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12. год. 36 мин. часу львівского. — Бюро інформаціїє ц. к. залізниць державних (ул. Красіцьких ч. 5.) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розкладає іади.